

Grønn Skattekommisjon
v/Andreas Tveitereid
ant@fin.dep.no

Samarbeidande Kraftfylke
Dronning Eufemiasgate 16
0191 Oslo
toini.lovseth@kraftfylka.no

26.03.15

INNSPILL TIL GRØNN SKATTEKOMMISSJON: ET KRAFTSKATTESYSTEM SOM STIMULERER TIL UTVIKLING OG KOMPENSERER FOR AVSTÅELSE AV KRAFTRESSURSENE

Samarbeidande Kraftfylke (Kraftfylka) er ei interesseforening for fylkeskommunene Hedmark, Oppland, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms. I disse fylkene foregår omlag 80% av norsk kraftproduksjon og 70% av det norske industriforbruket av kraft. Størstedelen av verdiskapinga innen kraftproduksjon skjer altså i Kraftfylka, det meste basert på betaling fra kundene i regionene.

Det er bred faglig og politisk enighet om at erstatning av alle fossile brensler med elektrisitet er sentralt for at Norge skal nå sine klimamål i henhold til klimaforliket. Dette vil innebære en fortsatt sterk satsing på utbygging av ny fornybar energi, samt overføringsnett for elektrisitet. Kraftfylka støtter helhjertet opp omkring denne satsinga.

Samtidig er det ingen tvil om at utbygging av fornybar energi og overføringsnett for elektrisitet krever til dels store naturinngrep. I Norge har vi lang tradisjon for å tilgodese de samfunnene som avstår naturverdier og tilrettelegger for utvikling av disse med en andel av verdiskapinga. Konesjonskraftordninga til går tilbake til konesjonslovgivningens opprinnelse, mens naturressursskatten på vannkraft kom som en erstatning for tidligere selskapsskatt til kommune og fylke ved kraftskattereformen på 1990-tallet. Konesjonskraftordninga gir kommunene rett til inntil 10 % av kraftproduksjonen basert på kraftgrunnlaget for utbygde fall, begrenset til kommunens alminnelige forbruk. Den krafta kommunene ikke tar ut blir i regionen ved at fylkeskommunene har subsidiære rettigheter til denne. Naturressursskatten er basert på andel av faktisk produksjon for hvert kraftverk, multiplisert med en sats på 0,2 øre/kWh til fylkeskommunen og 1,1 øre/kWh til kommunen. Skatten påvirker ikke det totale skattetrykket på kraftprodusentene, men omfordeler inntekter fra stat til fylker og kommuner.

At en andel av verdiene blir igjen i de regionene hvor kraftproduksjonen skjer har bidratt til større lokal oppslutning om inngrep. Uten en slik kompensasjon blir det vanskeligere for fylkeskommunene som regionale tilretteleggere å forsvare overfor innbyggerne at naturverdiene må avstås til storsamfunnet. Inntekter på basis av egenskapene til de naturressursene om avgis bidrar også til å stimulere fylkeskommunen i sin utviklingsrolle. De samme prinsipper ligger til grunn for at andre land med mange fornybarutbygginger, som Danmark og Tyskland, tilgodeser de områdene hvor produksjonen skjer med en stor andel av verdiskapinga.

I Norge i dag står vi overfor et uheldig sammenfall av et økende antall utbygginger med en reduksjon i de inntektene fylkeskommunenes får på basis av kraftressursene de bidrar til å utvikle og de naturressursene de avstår. Fylkene har ingen inntekter fra vindkraft. Naturressursskatten på vannkraft, øre/KWh, har ikke vært justert siden 1997. Det beregnes heller ikke naturressursskatt på småkraftverk (opp til 5.500 kVA, foreslått økt til 10.000 kVA). I tillegg vil kommunesammenslåinger og økt kraftforbruk fjerne grunnlaget for fylkeskommunenes sekundære rett til konsesjonskraft. Summen er at en stadig mindre andel av verdiene blir igjen i de regionene hvor krafta finnes og verdiskapinga skjer.

Dette kan ses som en distriktpolitisk problemstilling. Om man anerkjenner behovet for lokal oppslutning om utbygginger av kraftproduksjon og nettanlegg er det i aller høyeste grad også en klimapolitisk problemstilling: Å gi regionene som tilrettelegger for fornybarutbygging og avstår naturressurser til det nasjonale prosjektet en andel av den grunnrente som oppnås, en kompensasjon for miljøinngrep, er et økonomisk, skattemessig incentiv til fornybarutbygging. Et provenytrakt sådant.

Kraftfylka vil derfor oppfordre Kommisjonen om å gjennomgå kraftskattesystemet også med sikte på å gi lokalsamfunn og regioner en stor og forutsigbar andel av den verdiskapinga som skjer på basis av de naturressurser de utvikler og avstår. Naturressursskatten bør omfatte all kraftproduksjon og være på et nivå som gir reell kompensasjon for naturinngrep og reelle incentiver til utvikling av naturressursene.

Toini Løvseth

Daglig leder
Kraftfylka